

dicta quæstione 100, articulo 3, et in Summ., verb. *Simonia*, hæc vocat composita ex spiritali et materiali; cur ergo illud materiale non potest dici annexum illi spiritali concomitanter? At vero Div. Thomas hoc membrum omisit, quia de toto illo opere judicandum est in ordine ad simoniam tanquam de re simpliciter et secundum se spiritali. Et hoc quidem optime dicitur de actionibus ipsis, in quibus spiritalis functiones consistunt, et de earum labore intrinseco, juxta ea quæ de illis supra diximus; sive sint functiones sacramentorum sive sacramentalium, benedictionum, et consecrationum, sive divinorum officiorum; in omnibus enim actio ipsa materialis est veluti essentialis pars ipsius functionis spiritalis, et ideo non tam proprie dicitur annexa rei spiritali, quam spiritalis. Sed non oportet de voce contendere, cum de re constet. Possunt vero intelligi quædam alia accidentaliter concurrentia concomitanter, ut est, verbi gratia, labor cantorum in choro canentium, quorum opera et labor non est spiritalis, videtur tamen esse spiritalibus annexus. Sed hæc non numerantur proprie inter annexa, prout hic dividuntur; hic enim tractamus de his quæ aliquo modo per se sunt annexa saltem communi jure; illa vero quæ sunt per accidens, non considerantur; sive enim antecedant, sive sequantur, sive comitentur, simpliciter temporalia sunt et reputantur, et ut talia æstimari possunt, ut supra dictum est.

8. *Prima assertio: non potest vendi annexum spiritali, quatenus tale.*—Ex hac ergo terminorum declaratione colligitur propositæ quæstionis resolutio, quæ in quatuor assertionibus consistit. Prima est: annexum spiritali, quatenus tale est, id est, ratione connexionis quam habet ad spirituale, vendi non potest. Hæc est divi Thomæ, dicto articulo 4, ad primum, et omnium. Et ratio constat ex supra dictis, quia spirituale vendi non potest, nec ut res vendita, nec ut ratio venditionis, quia, eo ipso, pretio æstimaretur. Secunda propositio est, annexum spiritali concomitanter (admisso illo membro), nullo modo, vel respectu, aut ratione vendi posse. Hæc satis probata est in superioribus, quia illud non tam est annexum, quam vere spirituale, tanquam intrinseca pars spiritalis functionis, ut declaratum est. Tertia propositio est, annexum antecedenter per se spectatum vendi posse, etiam supposita annexione, licet non ratione illius. Hæc etiam propositio satis in superioribus probata est.

Solum circa illam occurrebat dicendum de jure patronatus, et de jure sepulturae, et de jure sedendi in certo loco ecclesiae, quod Supplement. Gabr., in 4, distinctione 25, quæstione 2, in fin., vocat jus stabile, juxta modum loquendi juris in capite *Cum inter*, de Renunciatione. Sed de his dicemus infra commodiori in loco. Quarta propositio est, ea, quæ sunt annexa spiritalibus, consequenter vendi non posse sine simonia. Quia venderetur necessario illud spirituale, quod ad illa præsupponitur, ut dicitur in cap. *Si quis objecerit*, 1, quæstione 3. Et hanc differentiam notant divus Thomas, et omnes Theologi, inter tertiam et quartam assertionem, seu inter annexa antecedenter, vel consequenter, quod hæc posteriora magis invendibilia sunt, quam priora. Quia ea, quæ sunt annexa consequenter sunt dependentia ab spiritalibus, et illa præsupponunt, nec aliter conferri possunt, et ideo si venderentur, necessario venderetur illud spirituale, quod præsupponunt. At vero illa, quæ sunt annexa antecedenter, de se sunt priora, et ideo, ut talia sunt, vendi possunt. Denique quando temporalia antecedunt, magis videntur spiritalia annexa et adhærentia temporalibus, quam e converso: alia vero temporalia, quæ se habent consequenter ad spiritalia, propriissime illis connectuntur, et comparantur ad illa, sicut accessorium ad principale, et ideo magis imitantur naturam illius. Quod magis ex sequentibus elucidabitur. Nam hæc sola ultima assertio nobis declaranda superest; postulat vero copiosam materiam de simonia circa beneficia, quam fusius prosequi necessarium est.

CAPUT XXIV.

AN BENEFICIA ECCLESIASTICA SINT MATERIA SIMONIÆ, EX DIVINO VEL ECCLESIASTICO JURE?

1. *Quid significet hoc nomen, beneficium.*—*In beneficiis duo distinguenda, officium scilicet et præbenda.*—Quamvis beneficii nomen, primæ significatione, donum vel opus in alterius commodum benevole factum significet, in jure tamen canonico accommodatum est ad significandos titulos, seu jura ecclesiastica ordinata ad præstanda munera spiritalia, cum jure recipiendi eo titulo fructus annuos de ecclesiasticis bonis. Et ita sumitur in Concil. Mogunt., in capite primo, de Ecclesiis ædificandis, nec invenitur illa vox in illa significatione in antiquiori canone: res autem antiquior est,

ut constat ex Dion., in cap. 1, 13, quæstione 1, et ex cap. primo, dist. 22, et ex Urbano I, in capite *Videntes*, 12, quæstion. prima, cum similibus, in quibus horum titularum cum suis proventibus fit mentio in particulari, vocanturque aut episcopatus, aut abbatia, prioratus, dignitates, parochiæ, vel ecclesiæ, aut altaria; quæ omnia cum multis aliis, quæ discursu temporis instituta sunt, beneficia appellantur. Duo autem in his beneficiis distinguere necesse est, scilicet, jus ministrandi spiritalia, et jus percipiendi emolumenta temporalia, quorum primum proprie vocatur officium, secundum autem dicitur præbenda, vel beneficium, quod propter officium datur, ut dicitur in cap. ultim. de Rescri., in 6, quamvis jam communi usu totum illud, quod ex utroque jure resultat, et est quasi moraliter unum, dici soleat ecclesiasticum beneficium.

2. *Descriptio beneficii.*—*Per quid beneficia distinguantur.*—Et ita per modum unius describi potest beneficium, esse jus perpetuum ministrandi in ecclesia, et pro ministerio recipiendi fructus annuos ex ecclesiasticis bonis. Primum autem horum multiplex est, et juxta illius varietatem beneficia etiam ecclesiastica distingui solent, ut videre licet in Rebuffo, in Praxi, tit. *Quotuplex sit beneficium*; et Selva, de Benef., in princ.; Azor., in 2 tom., lib. 3, cap. 2. Non enim distinguuntur beneficia ex qualitate, quantitate, aut modo reddituum, nec ex eo quod sint ex decimis, vel ex oblationibus, vel ex prædiis, aut aliis ecclesiasticis bonis; hæc enim varietas quasi materialis est, et accidentaria ad rationem beneficii, et est in re accessoria et minus principali; et ideo non inde sumitur beneficiorum distinctio, sed ex titulis propter quos redditus ecclesiastici tribuuntur. Et ita distinguuntur beneficia in simplicia et administrationem habentia; item quædam habent jurisdictionem spiritualement, alia non habent; item quædam jurisdictionem habent in foro etiam contentioso, ut episcopatus, et superiores omnes, usque ad Summi Pontificis dignitatem, et nonnullæ etiam dignitates inferiores, ut abbas, prioris, archidiaconi et similia: alia vero jurisdictionem tantum habent in foro interiori cum pastoralis cura animarum, quæ beneficia parochialia dicuntur, seu curata: alia vero sunt, quæ jurisdictionem nullam habent, sed administrationem aliquam rerum ecclesiasticarum: alia denique solum ad serviendum in divinis officiis instituta sunt. De quibus omnibus in jure canonico mentio habetur, ut in

capite *Omnes*, 22, dicto capite *Nullus*, 9, quæstione 2, et cap. 1, 13, quæstione 1, et toto titulo de Præbend., lib. 3 et 9.

3. *Titulus beneficii semper est spiritalis, cap. Dilecto.*—Ex his ergo constat (quod ad materiam præsentem necessarium est) titulum beneficii semper esse spiritualement, cap. *Dilecto*, de Præbend., et inde maxime æstimandum esse, quia illud est primum ac principale in ipso. Et inde etiam est ut beneficium semper sit annexum alicui ordini, seu gradui clericali (ut primam tonsuram comprehendamus), ex parte personæ cui conferendum est. Nam cum sit proprie spirituale, non nisi clerico conferri potest, ut colligitur ex capite *Clerici*, 1, quæstione 2, et cap. *Quantum sit grave*, de Decim., et cap. *Causam quæ*, de Præser. et aliis, quæ supra tractando de decimis adduximus. At vero præbenda, seu redditus ecclesiastici in se spectati temporales sunt; quatenus vero tali titulo annexi sunt, et solum ratione illius dantur ac deberi possunt, quamdam spiritualitatem participant, propter quam solet præbenda interdum vocari spirituale jus, ut notavit Panormit., per textum ibi, in cap. *Dilecto*, de Præben. Et ita etiam dixit Innoc., in capite *Majoribus*, de Præbend., præbendam esse nomen juris, quia non significat solam temporalitatem, sed illam ut annexam spiritali juri, et ut sic censetur quid spirituale; quia quæ religiosis adhærent, religiosa censentur, ut dixit Jul. Clar., in l. *Quæ religiosis*, ff. de Rei vend.; solet vero etiam nomen præbendæ accipi pro ipso emolumento temporali secundum se spectato, et sic sine dubio temporale quid est, ut constat, et notavit Glossa in cap. *Cum Majoribus*, de Constit., et Panorm., in dicto c. *Majoribus*, de Præbend.

4. *Beneficia quoad spirituale jus, quod includunt, sunt materia simoniæ contrariæ juri divino.*—His ergo positis, duo mihi videntur certa: primum est, beneficia quoad ipsum spirituale jus, quod includunt, et in quo fundantur, esse materiam simoniæ juri divino contrariæ. In hoc nulla controversia est inter auctores, satisque in superioribus probatum est, dum ostendimus jura spiritalia, quæ consistunt in potestate aliqua spiritali, vendi non posse. Nam titulus beneficii ecclesiastici jus quoddam spirituale est, ut diximus; ergo neque ipsum, neque beneficium ratione ipsius vendi potest. Neque oportet in hoc distinguere inter beneficium simplex, et habens jurisdictionem, ut quidam tentarunt, quia etiam si

beneficium curatum non sit, nec jurisdictionem habeat, semper fundatur in spirituali titulo, per quem ordinatur, vel ad aliquam executionem ordinis, ut ad missas celebrandas, vel ad divina officia ministranda, vel recitanda, qui titulus spiritualis est; nec potest dari proprium ecclesiasticum beneficium sine aliquo hujusmodi jure, in quo fundetur. Quod si contingat alicui dari jus ad aliquos annuos redditus ex ecclesiasticis bonis, separatim ab omni spirituali titulo, illud non computabitur inter ecclesiastica beneficia, ut nunc supponimus, et ex definitione data constat. An vero aliquid hujusmodi detur, et quid de illo dicendum sit, in sequentibus tractabitur.

5. *Vendere beneficium quoad hoc jus ita est intrinsece malum, ut neque Pontifici liceat.* — Atque hinc colligitur, vendere beneficium quoad hoc jus, ita esse intrinsece malum, ut neque ipsi Pontifici, neque alicui ex dispensatione ejus licere valeat. Ita sentiunt omnes Doctores infra citandi. Et patet, quia Pontifex juri divino subjectus est, neque illud immutare, aut in illo dispensare potest. Neque obstat, si quis objiciat beneficiorum ecclesiasticorum institutionem, ac titulum divisionem esse ex Ecclesie institutione, ut constat ex Juribus supra allegatis, et est per se notum; Pontificem autem mutare posse ea quae instituta sunt ab Ecclesia, et in eis dispensare. Respondemus enim primo quod, licet aliquid sit spirituale ex Ecclesie institutione, nihilominus, postquam tale est, jure divino prohibitum est illud vendere, ut supra cap. 8 ostendimus, ut constat de sacramentalibus omnibus, vasis sacris, ut talia sunt, et similibus; ita ergo in praesenti dici potest. Adde vero secundo, id, quod est spirituale in beneficiis ecclesiasticis secundum se, et quoad substantiam suam (ut sic dicam), esse de jure divino, quia vel est jurisdictio ecclesiastica, vel cura animarum, vel spiritualis aliqua administratio et functio: potestas enim ad haec omnia ab ipso Christo manavit. Unde licet soli Pontifici immediate ab ipso Christo conferatur, nihilominus institutio beneficiorum ecclesiasticorum, quoad spirituale, quod in eis est, non est aliud quam communicatio quaedam illius potestatis a Christo datae, nam per beneficium quaedam participatio ejus conferatur. Ostensum est autem supra, potestatem illam vendi non posse, nec participationem, vel communicationem, aut delegationem ejus, quod verum est etiam respectu Pontificis; ergo.

6. *Beneficium non potest nunc vendi sine si-*

monia, etiam respectu habito ad temporale commodum, quod in eo est. — Secundo, certum est nunc de facto non posse vendi aut emi beneficia ecclesiastica, etiam respectu habito ad temporale emolumentum quod est in ipsis, sine vitio simoniae, ac subinde beneficia ecclesiastica, etiam sic spectata, esse materiam simoniae. Hoc manifestum est ex innumeris legibus canonicis prohibentibus omnes onerosos contractus in ecclesiasticis beneficiis, et praecipientibus ut pure et simpliciter concedantur, cap. ult. de Pactis, c. *Super eo*, de Transact., c. *Querelam*, c. *Tua nos*, cum similibus, de Simon., et c. unie. Ut eel. benef. sin. dimin., et 4, quaest. 3, fere per totam. Pro integra ergo hujus assertionis probatione sufficit jus canonicum, nam de ratione et origine hujus prohibitionis in sequenti puncto dicendum est.

7. *An talis simonia sit contra jus divinum, vel solum contra ecclesiasticum.* — *Prima sententia asserens esse contra jus divinum.* — His ergo suppositis, quaestio gravis est, an vendere beneficia tantum intuitu et aestimatione temporalis commodi, quod in eis est, vel incommodi, quod alicui provenit spoliando se suo beneficio, sit simonia contra jus divinum, vel tantum contra ecclesiasticum. In quo puncto variae sunt sententiae. Prima simpliciter affirmat esse contra jus divinum naturale, ac subinde esse adeo intrinsece malum, ut non cadat in illud dispensatio, nec ab ipso Papa sine crimine simoniae vendi possit beneficium, etiam ratione temporalis emolumenti. Haec sententia sumi potest ex D. Thom., d. q. 100, art. 4, ubi negat illud temporale, quod est annexum beneficio, vendi posse, et pro ratione reddit non solum Ecclesie prohibitionem, sed quia non potest vendi quin spirituale vendatur. In 4 etiam, d. 25, q. 3, art. 2, q. 3, ad 4, id significat. Sed revera ex D. Thoma nihil clare habemus in hoc puncto. Durand. autem ibi, q. 5, ex professo hanc sententiam defendit. Sequitur ibi Palud., q. 4, a n. 24, dicens esse veriore et tutiore sententiam. Et idem sentit Richar., art. 3, q. 3, dum ait jus percipiendi fructus beneficii vendi non posse, licet possint vendi ipsi proventus. Et idem sentit Major, ibi, q. 3, ad 4; et Bonav., in Expositione litterae, dub. 5, ubi ita etiam Magistrum exponit. Idem tenet Adrian. (licet soleat in contrarium referri), Quodl. 9, ad 5, princip., ubi in concordiam redigit utramque opinionem. Idem Alens., 2 part., quaest. 167, mem. 3, art. 2; Anton., d. c. 5, § 21; Sylvest.,

q. 12; Cajetan., tom. 2 Opusc., tract. 9, quaest. 1; Sot., q. 7, art. 1; Victor., d. Relect., n. 44; Covarruv., in regula *Peccatum*, p. 2, § 8, num. 8, sub fin. Citatur etiam Navar. d. c. 23, n. 108. Sed licet in dicto 6 et 7 videatur in favorem hujus sententiae loqui, statim in 9 constantissime contrariam sententiam defendit ut patebit. Pro eadem sententia referri potest Panor., ut infra dicam; et plures refert Felin., cap. 1, de Simon., illosque sequitur, licet alibi contrarium dixerit.

8. *Fundamentum hujus sententiae.* — Fundamentum hujus sententiae sic explico, quia vel venduntur fructus beneficii separati a beneficio et titulo ecclesiastico, vel ut percipiendi ex titulo ecclesiastico. Si vendantur priori modo, verum est illud non esse per se et intrinsece simoniacum, imo ibi in rigore neque simoniam contra jus positivum intervenire. Tunc autem non venditur beneficium, quia beneficium non consistit in proventibus, sed in jure percipiendi illos; imo nec aliquid annexum rei spirituali tunc venditur, nam, eo ipso quod fructus separantur a jure et titulo beneficii, non sunt annexi alicui rei spirituali, et ideo mirum non est quod vendi possint. Unde hoc modo non solum fructus unius anni, sed plurium vendi possent (semota prohibitione Ecclesiae), et consequenter potest transferri in alium aliquod jus colligendi tales proventus per singulos annos, non ex titulo ecclesiastici muneris, sed ex puro titulo emptionis, ita ut jus acquisitum temporale sit, non spirituale, sicut supra tract. 2, lib. 1, in decimis latius exposuimus. Tota ergo haec pactio, et commutatio, extra materiam simoniae est, et extra punctum etiam praesentis quaestiois, quia illa non est venditio neque emptio beneficii, vel praebendae ecclesiasticae, vel rei annexae consequenter rei spirituali, ut declaratum est. At vero si fructus beneficii vendantur posteriori modo, scilicet ut percipiendi titulo beneficii, sic impossibile est vendere emolumentum illud temporale, non vendito ipso jure spirituali, quia non potest beneficium transferri in alium, nisi transferatur officium, ut colligitur ex Reg. 1, de Reg. Jur., in 6. Et est commune principium receptum a Doctoribus in principio materiae de praebendis et beneficiis, ut videre licet per Rebuffum, in Praxi, cap. *Quid sit beneficium*, et Hoged., de Benef. incomp., in Praefat., numer. 2; ergo similiter vendi non potest de facto beneficium, nisi vendito spirituali munere cui adhaeret; ergo tam intrinsece malum est, bene-

ficiam vendere, sicut vendere ipsum jus spirituale. Probatur consequentia, quia quando venditur beneficium, revera non venduntur tantum temporales redditus, sed venditur jus ad illos, et non aliud jus, nisi quod est in clerico, ut clericus est; ergo necessario venditur id quod spirituale est.

9. *Responsio ad fundamentum.* — *Impugnatur ex Durand.* — Responderi autem potest cum beneficio duo jura conferri, unum ad ministerium ecclesiasticum quod competit ratione beneficii, aliud ad redditus temporales; et primum esse spirituale, secundum vero temporale, nam unumquodque est proportionatum illi rei, ad quam datur. Quamvis autem haec jura sint conjuncta, et simul incedant, nihilominus distincta manent; ergo potest unum gratis dari, et aliud pretio aestimari. Sicut in calice ita sunt conjuncta vas et consecratio, ut non possit unum sine alio transferri, et nihilominus quia semper sunt distincta, potest vendi unum, et non aliud. Idem ergo posset fieri in beneficio ex natura rei, nisi Ecclesia prohibuisset: sicut e contrario posset Ecclesia prohibere vendere calicem etiam ratione materiae, et tunc essent inseparabilia illa duo in venditione. Contra hoc vero replicari potest ex Durand. Quia ex illis duobus, quae sunt in beneficio, scilicet spirituale officium et emolumentum temporale, primum datur a praelato Ecclesiae, secundum vero non donatur a praelato, sed consequenter debetur ex dono fidelium, vel fundatorum, qui proventus illos obtulerunt pro sustentatione talis ministerii; ergo praelatus vendendo beneficium, non jus temporale vendit, sed spirituale, quod ipse dare potest. Haec vero replica Durandi parum urget; tum quia hic non agimus de solo praelato, sed de quocumque vendente beneficium, unde non consideramus facultatem quam vendens habet ex parte sua, sed qualitatem ipsius materiae, et sic videtur illud jus vendibile esse, quia temporale est; tum etiam quia licet hi redditus beneficiorum originem traxerint a fidelibus, vel per decimas, vel per alias donationes, et legata pia, jam est acquisitum jus Ecclesiae, et de hoc quaerimus an temporale sit; nam si est temporale, ex parte illius non repugnabit vendi. Et ille qui fuerit dominus beneficii, vel illius juris, poterit illud vendere; et si aliquis non dominus illud vendiderit, erit injustitia ex natura rei, non tamen erit simonia, quia jus illud quid temporale est.

10. *Urgetur melius ex Cajetan.* — Melius

ergo urgetur ratio facta ex Cajetano supra, quia ibi non sunt duo jura, unum ad spirituale functionem, aliud ad emolumentum temporale; sed est unum et idem, quod ad unum terminatur mediante alio, seu ratione alterius. Nam proximum fundamentum illius juris ad emolumenta temporalia est functio ipsa spiritualis, ratione cujus stipendium sustentationis debetur, sub qua ratione proventus beneficii conferuntur; ergo jus illud totum hoc includit, scilicet, quod sit ad tales proventus ratione talis muneris; ergo immediate versatur circa spirituale, et per illud transit ad temporale; ergo impossibile est vendere jus ad emolumenta temporalia, non vendendo jus spirituale; tum quia est unum et idem; tum quia primario est ad spirituale, ad temporale vero tanquam ad accessorium, quod ex illo sequitur; tum etiam quia illudmet temporale semper respicitur ut comparandum titulo spirituali; ut sic autem quid spirituale est, ut appellatur in d. cap. *Dilecto*. Ex quo textu potest tota hæc ratio et instantia confirmari. Ac denique declarari potest exemplo philosophico, quia impossibile est vendere relationem resultantem ex fundamento, nisi vendendo fundamentum; quia cum necessario sequatur, posito fundamento (supponimus enim jam esse terminum), et sine eodem fundamento sequi non possit, non potest aliter dari quam dando fundamentum, et consequenter nec vendi potest, nisi fundamento vendito. Non potest enim aliquis vendere mihi similitudinem imaginis meæ, nisi vendendo figuram illam arte factam in qua illa relatio similitudinis fundatur. Ita ergo dico in præsentia, jus ad proventus temporales esse veluti relationem quamdam, quæ fundatur in officio spirituali, nec posse competere nisi ratione illius, et ideo spirituale esse, sicut est ipsum officium, et vendi non posse nisi vendito officio, sicut nec gratis dari potest nisi gratis etiam collato spirituali munere, seu jure ad illud.

11. *Confirmatur hæc opinio.* — Atque hoc modo potest confirmari satis probabiliter hæc opinio ex regula cap. *Si quis objecerit*, 1, q. 3: *Qui horum alterum vendit, sine quo alterum non provenit, nihil in venditum derelinquit.* Unde infert non posse vendi ecclesiam, vel præbendam, non propter Ecclesiæ prohibitionem, sed propter inseparabilitatem; et in c. *Salvator*, ead., Urbanus Papa, ex verbis Christi: *Gratis accepistis, etc.*, colligit, *res ecclesiasticas* vendi non posse; per res autem

ecclesiasticas plane intelligit beneficiorum proventus, ut tales sunt; nam pro ratione subdit: *Quæ (scilicet res ecclesiasticæ) dona Dei sunt, quoniam a Deo fidelibus, et a fidelibus Deo donantur, quæ ab eodem gratis accipiuntur, et ideo gratis dari debent.* Et statim idem confirmat ex reg. Paschalis proxime relata, quam ipse etiam refert. Similia habet Alexand. II, in cap. *Ex multis*, et Urban., in cap. *Res Eccles.*, et Gregor., in capitul. *Per venit*, et Innocent., in cap. ult. ejusdem quæstionis. Item ex cap. *Presbyter*, 3, quæst. 1, ubi in hoc æquiparantur vendere altare, decimas, et Spiritum Sanctum. Favet etiam capitul. *Ex diligenti*, de Simon. Nam loquens de hujusmodi contractibus in beneficiis, ait: *Cum hæc divinis et humanis legibus contraire noscantur.*

12. *Secunda sententia asserens hanc simoniam solum esse contra jus humanum.* — Nihilominus est secunda principalis sententia, dicens hanc simoniam tantum esse contra jus humanum, ideoque vel a Pontifice, vel ab alio ex dispensatione ejus posse vendi beneficium sine simonia, dummodo non intuitu spiritualis juris, quod in ipso est, sed intuitu temporalitatis vendatur. Hæc est communis sententia Canonistarum, quos refert et sequitur Felinus, cum Decio et aliis, in capit. *Ex parte*, 1, de Offic. delegat.; et Anani., cum Cardin., in cap. 1, de Simon.; et Cardin. Alex., in capit. *Latores*, 1, quæst. 1, a. n. 29. Eandem habet Decius, consil. 436, n. 10; et Jul. Clar., lib. 5, § *Simoniam*, n. 5, dicens esse magis communem sententiam. Quam etiam sequitur Navar., cap. 23, n. 108, § *Nemo*; nam, licet in septimo dixisset cum Theologis, beneficia non posse vendi, in nono subjungit, illud intelligendum esse quoad partem spirituales, quam habent, nam quoad temporalem vendi possunt, quod multis rationibus probat, præsertim contra Cajetanum, quem ait nimis metaphysice probare priorem sententiam, et multa sumere, quæ non probat. Eandem opinionem tenet Ugolin., tab. 1, cap. 3, § 5, qui tamen loquitur semper de jure percipiendi fructus, ut distincto a jure ministrandi spiritualiter et separabili ab illo; et de illo ut sic separato, dicit posse vendi, quod, ut dixi, extra controversiam est, sed non attingit punctum quæstionis.

13. Potest etiam pro hac sententia referri Major, 4, d. 25, quæst. 2, ad 2, dum ait non esse simoniam (utique contra jus divinum), si Episcopus det beneficium alicui cum onere

insumendi certam partem fructuum in aliquod pium opus, per aliquot annos, et consequenter posse etiam sine simonia computare simul illos fructus, et valorem illorum petere ab eo cui confertur beneficium, libere beneficium præstando (scilicet quoad spiritualia, et reliquos fructus), et ait se ita sentire per consultationem habitam cum viris sapientibus; addit tamen non esse faciendum propter speciem mali, et propter periculum quod recipiens beneficium moriatur, antequam summam illam ex fructibus beneficii percipiat. At si hoc verum est, multo magis poterit Summus Pontifex beneficia vendere, ratione habita ad sola temporalia. Referri etiam potest Thom. de Argent., ibidem, art. 4, in 2 part. illius, quatenus regulam generalem constituit, vendendo annexum spirituali non committi simoniam, nisi vendatur quatenus annexum est. Explicat autem tunc vendi ut annexum, quando in venditione habetur respectus ad spirituale, et propter hujusmodi annexionem carius venditur ipsum temporale. Si ergo id quod est temporale in beneficio, non vendatur hoc modo, sed secundum id quod per se spectatum valet, non vendatur ut annexum, nec erit simonia.

14. *Fundamentum secundæ sententiæ.* — Hæc sententia fundari potest primo, in hoc, quod jus ad emolumentum temporale beneficii est diversum, et distinctæ rationis a jure spirituali, quantumvis conjuncta sint, et unum ab alio pendeat. Supposita autem distinctione, etiamsi simul dentur, et separari non possint quoad translationem unius sine alio, nihil vetat quominus unum sine alio vendatur. Ex his enim duobus principiis, optime infertur non esse intrinsece malum, vendere jus ad temporale, si ponamus solum illud vendi sine alio; nam possibili posito in esse, nihil sequitur impossibile. Probatur ergo prima pars, primo ex terminis proximis: nam unum jus immediate ordinatur ad spirituale functionem; aliud proxime ad commodum temporale. Secundo ex origine, quia jus spirituale est aliquo modo ex jure divino positivo, vel formaliter, vel radicaliter; nam provenit a Christo, vel immediate, ut in Pontifice, vel mediante Pontifice, et aliis prælati, seu pastoribus, per potestatem illis a Christo datam: aliud autem jus partim fundatur in ratione naturali consequente ad primum jus, quatenus dignus est operari cibo suo; partim est ex institutione Ecclesiæ, supposita largitione fidelium vel voluntaria, vel præ-

cepta. Tertio, spirituale jus potius est onus quam commodum temporale, aliud vero jus solum est temporale commodum. Unde in aliquibus beneficiis, præsertim simplicibus, illud prius non tam videtur esse jus, quam obligatio ad aliquid spirituale faciendum, ut ad assistendum in choro, vel ad officium divinum recitandum; aliud vero temporale non est obligatio, sed quasi præmium obligationis, et facultas moralis percipiendi tales fructus. Neque huic distinctioni videtur obstare, quod unum jus fundetur in alio; quin potius hinc colligitur aliqua distinctio, quia idem non fundatur in seipso. Neque etiam bene colligitur esse unum, ex eo quod jus ad proventus non est nisi ratione officii, nam inde solum habetur, quod jus ad fructus oriatur ex titulo spirituali; unde potius infertur distingui. Quia in aliis etiam rebus jus in re aliqua, et titulus diversa sunt; jus enim est dominium aliquod, verbi gratia; titulus autem est ratio fundans illud dominium. Sic ergo hic fatemur titulum spirituale esse; nihilominus tamen dicimus in illo posse fundari jus temporale, quod est quid distinctum, licet cum illo conjunctum.

15. *Probatur posse in venditione separari jus ad emolumentum temporale a jure spirituali.* — *Confirmatur exemplo juris patronatus.* — *Subterfugium præoccupatur.* — Alterum vero principium, scilicet, posse hæc separari in venditione, licet non separentur in traditione, concessionem et acceptionem, probatur. Primo, quia intentio dantis et accipientis potest facile illa discernere, dummodo temporale secundum se æstimetur, et non augeatur ejus pretium ratione tituli spiritualis cui adjungitur; sic enim potest titulus spiritualis ex intentione utriusque partis gratis dari et accipi, et nihilominus pro temporali pacisci; cur enim hoc repugnat ex sola rei natura, et seclusa prohibitionem positiva? Confirmatur hoc exemplo juris patronatus: nam secundum se vendi non potest, et tamen cum fundo, seu cum universitate vendita transire potest, et tunc etiam non censetur ipsum jus vendi; nam, ut infra dicam, etiam illud aliquo modo spirituale est, et venditio illius, ut tale est, intrinsece mala est; sed tamen quia semper est quid distinctum a fundo, licet illi inseparabiliter adhæreat, et cum illo transeat, non censetur vendi, vendito fundo, quando ex eo capite fundus non pluris æstimatur; ergo ex natura rei idem esset in beneficiis, nisi Ecclesia prohibuisset; est enim eadem ratio.